

Ławy. 24/3 19

526/5.

Raport.
Paryż du. 18. III. 919.

Mirya Gen. Berthelemy przyjechała do Paryża du. 11. III. 919.
Pułk Smyth przyjechał 2 dni później. Gen. Berthelemy referował
zaraz na drugi dzień przed Komisją Wielkich Mocarstw spra-
wę Galicji Wschodniej - sprawę tę przedstawił w tej samej formie
jak ją postawił w Lwowie - zaznaczając polskości Lwowa i
~~cały okres obrony~~ Przedstawiając sprawę Galicji Wschodniej
~~została poruszona~~ sprawa wojska. Generał naciskał stanowczo
na to by w jak najkrótszym czasie wojska Hallera zostały wy-
stane do Polski, zarazem wykorzystał magda i konieczną potrzebę
dostawy amunicji i broni. W charakterystyce wojska Polakiego
podniósł wartość żołnierza i młodego oficera - a niechęć
w przeciwstawieniu skrócił okres 3 latów w sposób nieprzekonyw-
ny. Co do tego punktu ustaleni jest sprawa trudna - w dyskusji
nie można nie wytknąć gdyż periody ^{du} Nyle dowodów
potwierdzających te opinie - dowodów które pod każdym warun-
kiem nie dadzą się obalić. Między innymi Pułk. Smyth
przywiódł z Lwowa szczegóły o wybuchu powstania z amunicją
znowu wrzysku premiera za ~~złoty~~ udziałem tamtejszego

* Sprawa Granic nie została jeszcze zarejestrowana.

Titulu. Fakty te a zwłaszcza wypadki dotyczące się amunicji są dla nas w skutkach fatalne. Są one powodem do tego że wyrosła się tutaj nieufność do nas. z tego powstała sława czy mówiamy dawaj materiały wojenne - czy one nie rozjedzą się, chałtury i t. d. Jeżeli to renowowanie nie jest regule z ich strony to my w każdym razie damy im do tego ^{renowowania} sposobności ~~z pomocą~~. Z powodu wyżej opisanych powodów Lord Georg zarządził kategorycznie wystąpienie kategorycznie Generała z misją wojskową do Polski. Po krótkiej naradzie został wyznaczony Gen. Henrys. Gen. Berthelony również robił się jednak uważał iżby tak sprawy nie załatwiono bo nie można tego robić bez porozumienia się z Warszawą. Dlatego to powodem oficjalnie jeszcze nie jest nominowany. Naturalnie że Francuzi by byli bardzo zadowoleni gdy z Polski wypędzono misję wojskową - to by im uproszczyło sytuację. W każdym razie ja tak pojmuję sprawę: że zaimm to nie zostanie uregulowane to będzie zawsze trudności z dostawą amunicji i broni. Mam również wrażenie że jednak z wielu przyrzeczeń i obietnic transportów wojsk polskich z Francji to to że jeszcze nie jest jasnym faktem będzie koncesja wojska, wa między temi dwoma państwami - zastępcami się że to ostatnie to jest moje osobiste wrażenie. Spodziewam się tutaj z kilku stron ^{polskich} z daniem że Gen. Henrys jedzie do Polski na miejsce Gen. Miernie który Moorem rannym że zarządzo bliżej się do komendanta. to pojmoowanie sprawy jest absolutnie fałszywe - tutaj chodzi o to że musi być Generał starym rangą od Gen. Miernie i dlatego zreligio by zamiane. Gen. Henrys był kom. D armii Francuskiej * Wiadomości dotyczące Gen. Henrys i Gen. Berthelony należy jeszcze nakłonić ściśle poufnie -

* Jest weryfikowany projekt zedytowany z niemieckiego. Gen. Henryk
przyjechał również Gen. Berthelemy. Moim zdaniem byłoby
~~nowe~~ najlepiej zedytowany projekt nawet w wersji niemieckiej. Zwa-
żając na jego stosunki u nas i fakt, że mu będzie zabrakło
pewne sprawy po naszej myśli jak Generalowi który
już do Polski przybywa.

To za ten Gen. Berthelony interesuje się sprawa uruchomienia projektu zciągnięcia Rumunii w aliję przeciwko Ukrainie. Sprawa natrafia w ten na trudności że Rumuni nie mają ^{dozyci} mundurów i broni ~~dozyci~~ - musi im to być Entente dostarczyć. Poruśblem min. Antonescu upatrzonego na Ambasadora do Polski - w dyskusji chorobliwie wracają na konieczność Aliansu z Polską - przyjął się że nearyście to jest dla Rumunii kwestya omył że nie żywołna. Wierzący była tutaj Królowa Rumunijska która na śniadaniu danem ~~3~~ Polakom to samo wtajemniczenie postanowiła. Zdeje mi się że to byłoby do wygrania -! Chociaż tutaj wierze że Francja dostarczy amunicję Ukraincom - uważam to za wykluczone - możliwe tylko że Gen. Berthelot sam ma własny zamiar do ~~zamy~~ - jancis oddanie Ukraincom - ale i to jest nieprawdopodobnie gdyż on jest zgodny do wdrażania am. Rumunijskiemi które są w stanie wojny z Ukrainami.

Dolycheres mało stykałem się z oficerami Korpusu Hallera więcej rozmawiałem na temat Korpusu z oficerami Francuskiemi. Mógłbym zdania słyżyć się pochlebne - ale raczej o żołnierskich jak o oficerach - żołnierzy z Ameryki jest ~~mnij~~ wartościowy - najlepiej z Wielko Polski. Oficerowie przybyli z Warszawy podobają się, tylko że zazwyczaj im że rezerwa krytykują a że mało się ulega [to samo ustępstwem i od żołnierszy - którzy mogą być sympatycznie się do nich odnoszą] wogóle byłbym zadowolony że nie miałyby unikać wrypkich tych sytuacji które zazwyczaj są separatyzm - w tajemnic z naszej strony.

O zwołaniu oficerów, przybyłych z Warszawy, w kierunku naszego
dorzecza - nie mam jasnego obrazu gdyż za mało wiadomości z ichmi
słynności. Tak samo uważam za niesłuszne wyśle-
wanie przed cudzoziemcami: przez kryta rezydentów
Polskich i rosyjskich - niestety dzieje się i to tutaj.
Z tego co wiadomości ^{w wojsku} to jest b. dużo sposobności do
umieszczenia się i poznania wielu sekretów u nas
nieznanych - szkoły oficerskie są prowadzone nierówno
ale ~~to~~ na to by ~~to~~ ^{się nauczyć} ~~to~~ kręba chęci i starać się.
To za tem porolitem następujące spostrzeżenie. Propa-
ganda Polska pod każdym względem i przerwypstkiem
jest prowadzona złe. Kiedy innej interpretuje -
to emery przez okła swoich poglądów osobistych -
zapominając się za granicą tamie interpretowaniu
sprawy razi - bez wyjątku w wysocy zawadko wysu-
wają partyjne sprawy na pierwszy plan - ^{przeciw innej} ~~przeciw~~
Ubieganie się o wpływy danej partii ^{przeciw innej} ~~przeciw~~ jest
stanowczo błędem - na to przecież jest parlament i jego między
między innymi zmienić się różnych frakcji. Błędem
tulej popełniają przedewszystkiem w wysocy członkowie
Komitetu a potem i ponętych ludzie. Skłochi uuu
to zdarza w przeciwstawieniu do Czechów którzy propagun-
de zorganizowali wyimienicie. Za mało jest dochodzi tu
wiadomości z kraju - Gwałt różnych - Skutek ten że o Polsce
informują gwałt Czechie - !! ~~to~~ Za mało wysuwa się
to co jest zni w kraju - Witk tutaj nie wie że my jui mamy
i u siebie wojsko - że organizacja postępuje - za mało daje
my odemni że przedstawiamy się.

Nazogó^o sprawa Polska jest u Francuzów popularna -
tylko że niestety jest tu taka ^{masa} turyg z różnych stron pod
drzewek i z tej popularności dotychczas niewiele nam
płychnozi.

Zarazem jeszcze raz z Gen. Berthelamy udało się
nam przychyty i z rozumie, moie z nadrocznictw
najlepiej, sytuacye w Polsce.

Michalowski ppor.

Kuort cydot .aa

MINISTERSTWO WOJSK POLSKICH
ADJUTANTURA GENERALNA
WARSZAWA
L. Dz. 526 / Gnia 24 / III 1919 r.
załącz. Wydział

O d p i s .

Michałowski Roman ppor.

Adjutantura Generalna.

Otrzym. 24. 3.19.

R A P O R T

Paryż, dn. 18.3.1919.

Misja gen. Barthelemy przyjechała do Paryża dn. 11.3.19. Pułk. Smyth przyjechał 2 dni później. Gen. Barthelemy referował zaraz na drugi dzień przed Komisją Wielkich Mocarstw Sprawę Galicji Wschodniej. Sprawę tę przedstawił w tej samej formie jaką ją postawił w Lwowie - zaznaczając polskość Lwowa i cały okres obrony +/ Przedstawiając sprawę Galicji Wschodniej, została poruszona sprawa Wojska. Generał naciskał stanowczo na to, by w jak najkrótszym czasie wojska Hallera zostały wysłane do Polski - zarazem wykazał nagłą i konieczną potrzebę dostawy amunicji i broni. W charakterystyce Wojska Polskiego podniósł wartość żołnierza i młodego oficera - niestety w przeciwstawieniu określił obraz Sztabów w sposób nieprzychylny. Co do tego punktu ostatniego jest sprawa trudna - w dyskusji nie można nie wytłómaczyć, gdyż posiada on tyle dowodów potwierdzających tę opinię - dowody, które pod żadnym warunkiem nie dadzą się obalić. Między innymi pułk. Smyth przywiózł ze Lwowa szczegóły o wybuchu pociągu z amunicją - znowu wszystko przemawia za niedbalstwem tamtejszego Sztabu. Fakty te, a zwłaszcza wypadki dotyczące się amunicji są dla nas w skutkach fatalne. Są one powodem do tego, że wyrobiła się tutaj nieufność dla nas - z tego powstała obawa, czy można nam dawać materiały wojenne - czy one nie rozejdą się chaotycznie itd. Jeżeli to rezonowanie nie jest szczere z ich strony, to my w każdym razie dajemy im do tego rezonowania sposobność. Z powodu wyżej opisanych powodów Lloyd George zażądał kategorycznie wysłania natychmiast Generała z misją wojskową do Polski. Po krótkiej naradzie został wyznaczony gen. Henrys. Gen. Barthelemy zwrócił zdaje się jednak uwagę, żeby tak sprawy nie załatwiano, bo nie można tego robić bez porozumienia się z Warszawą. Dlatego to powodu oficjalnie jeszcze nie jest nominowany. Naturalnie, że Francuzi byłiby bardzo zadowoleni, aby z Polski zażądane misji wojskowej - to by im uprościło sytuację. W każdym razie ja tak pojmuję sprawę: że zanim to nie zostanie uregulowane to będą zawsze trudności z dostawą amunicji i broni. Mam również wrażenie, że jedna z wielu przyczyn wstrzymywania transportów Wojsk Polskich z Francji to to, że jeszcze nie jest jasnym, jaka będzie konwencja wojskowa między temi dwoma Państwami - zastrzegam się, że to ostatnie jest moje osobiste zdanie, wrażenie.

Spotkałem się tutaj z kilku stron polskich z zdaniem, że gen. Henrys jedzie do Polski na miejsce gen. Niessela, któremu zarzucają, że zanadto zbliżył się do Komendanta - to pojmowanie sprawy jest absolutnie fałszywe - tutaj chodzi o to, że musiał być Generał starszy rangą od gen. Niessela i dlatego zrobiono tę zamianę. Gen. Henrys był kom. V armji franc. +/ +/

+/ Sprawa granic nie została jeszcze szczegółowo omówiona.

+/ 4/ Jest wentylowany projekt, żeby razem z misją gen. Henrys przyjechał również gen. Barthelemy. Moim zdaniem byłoby najlepiej, żeby przyjechał nawet wcześniej. Zna bowiem już stosunki u nas i łatwiej mu będzie załatwić pewne sprawy po naszej myśli jak Generałowi, który świeżo do Polski przybywa.

Wiadomości, dotyczące gen. Henrys i gen. Barthelomy należy jeszcze traktować ściśle poufnie.

Pozatem gen. Barthelomy interesuje się sprawą uruchomienia projektu wciągnięcia Rumunii w Akcję przeciwko Ukrainie. Sprawa natrafia w tem na trudności, że Rumuni nie mają dosyć mundurów i broni, musi im więc to Ententa dostarczyć. Poznałem min. Antonesen, upatrzzonego na Ambasadora do Polski - w dyskusji chorobliwie wracał na konieczność Aliansu z Polską - przyznając się, że rzeczywiście to jest dla Rumunii kwestja omal, że nie żywotna. Wczoraj była tutaj królowa Rumuńska, która na śniadaniu, danem z Polakami to samo właściwie powtarzała. Zdaje mi się, że to byłoby do wyzyskania.

Chodzą tutaj wersje, że Francja dostarcza amunicję Ukraińcom - uważam to za wykluczone - możliwe tylko, że gen. Barthelot s a m na własną rękę dał jakieś obietnice Ukraińcom - ale i to jest nieprawdopodobne, gdyż on jest głównodowodzącym arm. Rumuńskimi, które są w stanie wojny z Ukraińcami.

Dotychczas mało stykałem się z oficerami Korpusu Hallera. Więcej rozmawiałem na temat Korpusu z oficerami franc. Naogół zdania słyszy się pochlebne - ale raczej o żołnierzach, jak o oficerach - żołnierz z Ameryki jest mniej wartościowy - najlepszy z WielkoPolski. Oficerowie, przybyli z Warszawy podobają się, tylko, że zarzucają im, że zańadto krytykują, a za mało się uczą /to samo usłyszałem i od żołnierzy, którzy naogół sympatycznie się do nich odnoszą/. Wogóle byłbym zdania, że należałoby unikać wszystkich tych sytuacji, które zaznaczają separatyzm, właściwie z naszej strony. O oficerów przybyłych z Warszawy w kierunku narodowym - nie mam jasnego obrazu, gdyż za mało miałem

Tam samo uważam za niestosowne wyylekanie przed cudzoziemcami spraw czysto wewnętrznie Polskich i wojskowych - niestety dzieje się to i tutaj. Z tego co widziałem w wojsku, to jest bardzo dużo sposobności do nauczenia się i poznania wielu szczegółów u nas nieznanych. Szkoły oficerskie są prowadzone rzeczowo, ale na to, by się nauczyć, trzeba chcieć i starać się. Pozatem porobiłem następujące spostrzeżenia. Propaganda polska pod każdym względem i przez wszystkich jest prowadzona ź l e. Każdy inaczej interpeluje - to znaczy przez szkła swoich poglądów osobistych, zapominając, że zagranicą takie interpelowanie sprawy razi - bez wyjątku wszyscy zańadto wysuwają partyjne sprawy na pierwszy plan. Ubieganie się o wpływy danej partji przeciw innej za granicą jest stanowczo błędem - na to przecież jest parlament, żeby móżd między innemi zmierzyć siłę różnych frakcji. Błąd ten tutaj popełniają przede wszystkim wszyscy członkowie Komitetu, a potem i poszczególni ludzie. Szkodzi nam to zwłaszcza w przeciwstawieniu do Czechów, którzy propagandę zorganizowali wyśmienicie. Za mało dochodzi tu wiadomości z kraju - Gazet żadnych. Skutek ten, że o Polsce informują gazety czeskie - - - Za mało wysuwa się to, co jest już w kraju. Nikt tutaj nie wie, że my już mamy i u siebie wojsko - że organizacja postępuje - za mało dajemy odczuć, że przedstawiamy siłę.

Naogół sprawa Polska jest u Francuzów popularna, tylko, że niestety jest tu taka masa intryg z różnych stron pochodzących, że z tej popularności dotychczas nie wiele nam przychodzi.

Zaznaczam jeszcze raz, że gen. Barthelomy nadal jest nam przychylny i że rozumie może z cudzoziemców najlepiej sytuację w Polsce.

M i c h a ł o w s k i ppor. m.p.

Za zgodność odpisu: